

א' באייר תשס"ט, 25.04.09
גיליון מס' 153

פרשת תזריע מצורע

תורת המצורע

מאת איל לב, קיבוץ שדה אליהו

"וזאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן" (ויקרא י"ד,ב). חמש פעמים מגדירה התורה את דיני המצורע במלה "תורה" נשאלת השאלה מדוע? האם דיני נגעים הם תורה מיוחדת?

מהתלמוד ומהמפרשים מתברר: כל הנגעים באים על עבירות שבין אדם לחבירו. "לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם "זאת תהיה תורת המצורע" – תורת המוציא שם רע (מדרש רבה) וכן במסכת ערכין (ט"ז,ע"ב) נאמר: "מה נשתנה מצורע שאמרה תורה "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" – הוא הבדיל בין איש לאישתו, בין איש לרעהו. לפיכך אמרה תורה בדד ישב ... אמר ר' יהודה בן לוי מה נשתנה מצורע שאמרה תורה (ויקרא י"ד,ד) יביא "שתי ציפורים" לטהרתו? אמר הקב"ה הוא עושה מעשה פטיט (רש"י – לשון קול היוצא בחשאי), לפיכך אמרה תורה יביא קורבן פטיט (רש"י – שהציפורים צועקין בכל שעה). אמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יוחנן – על שבעה דברים נגעים באין: על לשון הרע ועל שפיכות דמים ועל שבועת שוא ועל גילוי עריות ועל גסות הרוח ועל הגזל ועל צרות העין" יוצא איפה, שהצרת היא עונש על עבירות שבין אדם לחבירו.

העונש בידי שמיים הקשה ביותר בעולם הזה הוא הנגעים. כמו שנאמר בספר יצירה (פ"ב מ"ד): "אין בטובה למעלה מעונג ואין ברע למטה מנגע". יוצא מזה שעבירות בן אדם לחבירו, עליהן נענשים בצרעת, הן החמורות ביותר.

בגמרא מסכת שבת (ל"א, ע"א) מסופר "מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי. אמר לו גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה שאני עומד על רגל אחת. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל, גייריה. אמר לו – דעלך סני, לחברך לא תעביד. – זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושה הוא, זיל גמור". ומפרש רש"י – "לחברך" ממש כגון גזילה, גניבה, ניאוף ורוב המצוות. "אידך" – שאר דברי תורה. רואים אנו לפי שיטתו של הלל שתמצית התורה ומצוותיה הן המצוות שבין אדם לחבירו והם הבסיס למצוות שבין אדם למקום שכן ללא מצוות אלו – איש את רעהו חיים בלעו. והעולם לא יכול להתקיים שנאמר (תהילים פ"ט, ג) "כי אמרתי עולם חסד יבנה".

כעת ניתן להבין למה נזכרת המלה "תורה" חמש פעמים בנוגע להלכות צרעת. תורת הנגעים מקפלת בתוכה את כל העבירות שבין אדם לחבירו ומכיון שזהו עיקר התורה ויעודה נחשב נושא זה כתורה נפרדת המקפלת בתוכה את יסוד העולם וישבו.

ולמה חמש פעמים כנגד חמש קבוצות של מצוות עשה ולא תעשה שבין אדם לחבירו:

1. לשון הרע ורכילות – עבירות הנעשות שלא בנוכחות הנפגע ועל זה נאמר – תורת המוציא שם רע (דוגמאות בתורה: מרים וידו של משה)
2. הלבנת פנים ומכנה שם חבירו – מקבילות לשפיכות דמים (דוגמא מהתנ"ך: יואב בן צרויה)
3. מצוות לא תעשה המפורטות בפרשת קדושים כמו: לא תעמוד על דם רעך, לא תיקום ולא תיטור, לא תשנא את אחיך בלבבך, לא תגנובו ולא תכחשו וכו'.
4. מצוות עשה ובראשן "ואהבת לרעך כמוך", צדקה, חסד, ביקור חולים קבורת מתים וגמילות חסדים.
5. עיניים רמות וגאוה - מידות רעות. (דוגמא בתנ"ך: עוזיהו המלך וגיחזי נערו של אלישע).

לעילוי נשמת סבתי פלה (ציפורה) בת ישעיהו יוחנן שנפטרה ביום ו', כ"ד ניסן תשס"ט.
שכל חייה הקפידה על קיום מצוות ובעיקר על הכנסת אורחים וגמילות חסדים.

איל לב, חבר קיבוץ שדה אליהו, בן 42, נשוי לסיגל, אבא לאופיר, אוהד, גיא, טל, רני, יואל ומיכה.
בן מושב שדה יעקב, בוגר ישיבת בני"ע כפר הרואה. בוגר הנדסאי חקלאות במדרשת רופין.
כיום; מרכז משק שדה אליהו.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.

תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: webmaster@kdati.org.il

אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il

הקיבוץ הדתי, דובנוב 7, ת.ד. 40015, תל אביב 64732 | טל: 03-607-2777 | פקס: 03-695-7039